No. 1647 **Zaterdag 24 Juli 1915.** **32ste Jaargang**

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag. Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.— Afzonderlijke nummers fl. 0.15. Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50, voor elken regel meer 7½ cts.

DE OORLOG.

De Duitsche Nota aan de Ver. Staten is een stuk van groot diplomatiek beleid, in vriendschappelijken toon gesteld. Toch schijnt dit Duitsche antwoord Amerika niet bevredigd te hebben, omdat de hoofdzaak onbeantwoord bleef en Duitschland zijn onderzee-oorlog niet wil wijzigen.

Duitschland verklaart, dat het verplicht wordt door Engeland aldus te blijven handelen. Engeland heeft besloten tot de volledige vernietiging van den Duitschen handel, ja zelfs van het Duitsche volksbestaan Reeds van 3 November 1914 af heeft Engeland de Noordzee tot oorlogsterrein verklaard, zaait mijnen, waardoor de scheepvaart onveilig wordt, houdt schepen aan en verbiedt allen toevoer van levensmiddelen voor Duitschland. De Duitsche scheepvaart werd daardoor geheel onmogelijk gemaakt, maar feitelijk ook de neutrale scheepvaart ten zeerste bemoeilijkt. De havens der Neutralen worden als het ware door Engeland geblokkeerd.

Ter verdediging van eigen volksbestaan is Duitschland toen begonnen met den duikbootenoorlog.

De ramp der *Lusitania* maakt duidelijk tot welke vreeselijke gevolgen het optreden van Engeland leidt. Eenig onderscheid tusschen handelsvloot en oorlogsvloot bestaat er niet meer. De handelsschepen worden bewapend en ontvingen last de onderzeeërs te rammen.

De commandant der duikboot, die de *Lusitania* torpedeerde, kon van te voren niet waarschuwen en tijd geven tot berging der passagiers, want dan had hij groot gevaar geloopen zelf overvaren te worden en in den grond geboord.

Daarbij, de ondervinding heeft geleerd, dat groote schepen niet zoo snel zinken, zoodat er tijd genoeg overblijft voor redding der schepelingen. Dat de *Lusitania* zoo snel zonk en daardoor vele onschuldige slachtoffers meesleepte, heeft zijn oorzaak in de outploffing van den grooten voorraad munitie, welke aan boord was.

Had Duitschland de *Lusitania* ongestoord laten voorbijtrekken, dan zou het land meegewerkt hebben om zijn eigen onderdanen te laten beschieten door de kogels, welke de *Lusitania* aan boord had voor zijne vijanden.

Als bewijs van vriendschap wil Duitschland de vrijheid ter zee zooveel mogelijk waarborgen voor de Amerikaansche burgers en stelt aan de Regeering der Ver. Staten daarom voor, dat de Amerikaansche Onderdanen steeds zullen reizen met Amerikaansche schepen, die goed duidelijk als zoodanig gemerkt moeten worden.

Wanneer tijdig het vertrek dezer schepen wordt aangekondigd, zullen de Duitsche onderzeeërs dezen schepen doorgang verleenen. De Duitsche Regeering vertrouwt, dat deze schepen immer vrij van contrabande zullen zijn.

Over verdere regeling van het vrije verkeer kan later nog in bizonderheden worden getreden.

Een voldoend aantal neutrale schepen, varend onder Amerikaansche vlag, kan verder worden aangewezen tot vrij vervoer van Amerikaansche burgers. Op deze wijze behoeven de Amerikanen niet op Engelsche schepen te reizen en kunnen dan ook niet langer worden toegelaten als dekking van vijandige schepen.

Mochten de Ver. Staten niet over een voldoend aantal neutrale schepen kunnen beschikken, dan wil Duitschland zelfs toestaan, dat vier Engelsche schepen voor het passagiersverkeer tusschen Engeland en Amerika worden aangewezen, waaraan eveneens vrije doortocht zal verleend worden.

Gaarne zal Duitschland ten slotte gebruik maken van het aanbod van President WILSON om als tusschenpersoon te dienen tot het overbrengen van mededeelingen en voorstellen aan Engeland.

Men ziet het, de hoofdzaak, de torpedeering der *Lusitania*, wordt zelfs niet verontschuldigd en in het algemeen ook volstrekt geen wijziging gebracht in den onderzee-oorlog Alleen aan de Ver. Staten worden eenige faciliteiten aangeboden.

En dát neemt men in de Ver. St Duitschland hoogst kwalijk. Duitschland doet, alsof het heer en meester was over de zee en alsof het van zijn goedkeuring afhangt, of een Amerikaansch Burger varen mag dan niet.

Intusschen, de opinie der Bladen is nog niet de opvatting van WILSON, en deze is al vast begonnen met ook een Nota aan Engeland te zenden. Engeland schijnt echter van geen tusschenpersoon gebruik te willen maken om met Duitschland te onderhandelen.

De laatste lezing van het Amerikaansch Antwoord op de Duitsche Nota is reeds vastgesteld, maar werd nog niet gepubliceerd Afwachten is dus weer de boodschap.

Van het eigenlijk oorlogsterrein komt weinig nieuws. Hoe zwaar er ook gevochten wordt over de geheele linie, de Duitschers kunnen nog maar niet naar Calais. In het Westen zoowel als in het Oosten, worden zij tegengehouden. Alleen in Koerland wonnen ze veld.

Voor den Vrede.

De Nederlandsche Regeering en De Paus.

De heer **Cort van der Linden**, Minister van Binnenlandsche Zaken: Mijnheer de Voorzitter! Het voornemen der Regeering om een bijzondere missie te zenden naar het Vaticaan raakt op zooveel wijzen de algemeene politiek der Regeering, dat ik meen, ook na de rede van mijn ambtgenoot voor Buitenlandsche Zaken, de aandacht van de Kamer te moeten vragen voor enkele opmerkingen mijnerzijds.

Mijn ambtgenoot heeft er reeds op gewezen dat dit voorstel in zijn aard is van zeer eenvoudigen aard. Ik bedoel daarmede niet te zeggen, dat het is onbelangrijk, maar dat het in zich eenvoudig is. Indien niettemin dit voorstel oppositie heeft gevonden, dan verklaar ik dat voor een groot deel hieruit, dat men vermoedens heeft uitgesproken en vrees heeft te kennen gegeven, die uit de strekking van dit ontwerp niet zijn af te leiden.

Mijnheer de Voorzitter! Wanneer de Kamer dit ontwerp wil beoordeelen naar zijn waarde, dan behooren die vermoedens en de vrees ten eenenmale te worden uitgeschakeld.

Men vreest in de eerste plaats dat het Protestantsch karakter van ons volk zou kunnen schade lijden. Ik zou naar aanleiding daarvan allereerst willen vragen: of, wanneer men spreekt van het Protestantsch karakter van ons volk, men niet vergeet dat een aanzienlijk deel van ons volk bestaat uit Roomsch-Katholieken. Maar indien men zou willen toegeven dat het karakter van het volk Protestantsch is, dan is het toch inderdaad niet in te zien dat dat Protestantsch karakter zou kunnen schade lijden door eenige diplomatieke handeling, die van de Regeering uitgaat. Ik zou willen vragen: had ons volk dan geen Protestantsch karakter al die jaren dat wij niet een tijdelijk of een bijzonder, maar een permanent gezant hadden bij het Vaticaan? Heeft ons volk dan geen Protestantsch karakter nu, nu er hier aan onze Regeering is geaccrediteerd een agent van den Paus? Ik zou meenen, dat het karakter van een volk zich openbaren moet in zijn geschiedenis en in zijn handel en wandel, maar dat het zich niet openbaart in eenige diplomatieke actie.

Maar, en hierop wil ik den klemtoon leggen, wat ook het karakter van ons volk moge zijn, het zou het bederf in het staatsbedrijf zijn, indien de Regeering van dit land rekening hield met eenige geloofsvoorkeur; de Regeering van dit land is noch Roomsch, noch Protestantsch, en kan het niet zijn. En daaruit vloeit ook voort dat 't gezantschap bij den Paus niet kan hebben de strekking dat vanwege den Staat de Paus zou worden erkend als hoofd van de geheele Christenheid Er vloeit uit voort dat deze missie niet het karakter kan hebben dat een band wordt gelegd tusschen den Paus als hoofd van de Katholieke Kerk en den Staat der Nederlanden om te dienen de belangen van de Katholieke Kerk.

En wanneer men dit in het oog houdt, is het ook volmaakt onverschillig of men te doen heeft met dit tijdelijk of wel met een permanent gezantschap. Indien het waar was, dat dit bijzondere gezantschap — zooals sommige leden vreezen — langzamerhand zou worden een permanent gezantschap, dan zou dat nog niets aan den aard van het gezantschap veranderen. De aard van dit gezantschap is niet bepaald door den duur daarvan; wanneer de aard van het gezantschap veranderd werd, zou dit zijn een zoodanige ommekeer in het staatsbeleid dat ieder Ministerie, niet alleen dit Ministerie, onmiddellijk ter verantwoording zou worden geroepen.

De aard van deze missie is — mijn geachte ambtgenoot heeft dit reeds op den voorgrond gesteld — alleen hierin gegrond, dat men in den Paus heeft te zien een belangrijke internationaal-politieke macht. Dat de Paus een belangrijke internationale macht is, is eenvoudig een realiteit. Sommigen mogen die realiteit betreuren, dit doet niets tot het feit af. De Paus heeft eenmaal die macht. Ik wil er bijvoegen, dat er vooral in dezen tijd weinig neutrale politieke centra zijn die belangrijker zijn dan het politieke centrum van het Vaticaan. En waar de Regeering weet, dat de Paus bereid is zijn groote macht te gebruiken in het belang van den vrede, daar behoeft het toch geen verwondering te baren, dat de Regeering aanraking zoekt met den Paus en dat zij dit doet langs den eenig mogelijken weg, ol door de zending van een gezant. De zending van een gezant is de eenige mogelijkheid die bij de internationale positie van den Paus past.

De heer Tydeman heeft de Regeering den raad gegeven op een andere wijze dan door de zending van een gezant zich op de hoogte te stellen van een eventueele vredesactie. Mijn ambtgenoot heeft reeds gezegd, dat hem dit om diplomatieke consideratiën niet aanlokkelijk voorkomt. Ik wil daar een woord bijvoegen: Wellicht zou deze raad van den heer Tydeman een verstandige raad zijn, indien de verhoudingen precies omgekeerd waren als zij nu zijn. Wij nemen een zeer bescheiden plaats in in de rij der Mogendheden en de Paus behoort — of men dit dan wenschelijk acht of niet — tot de groote machten, al is hij dan ook geen wereldlijk souverein. De heer Tydeman kan zich verzekerd houden, dat de deuren van het Vaticaan niet zoo gemakkelijk opengaan als hij zich voorstelt. De commissie door den heer Tydeman bedoeld, zou allicht in de antichambre van den Paus worden toegelaten, maar hij kan zich verzekerd houden, dat hij niets zou vernemen van wat van belang is voor het doel dat men zich voorstelt.

De heer Nolens had een missie te vervullen die in het oog van de Regeering een belangrijke missie was. Maar het was tevens een zeer moeilijke missie, moeilijk om de zaak tot een bevredigend resultaat te brengen. Mijn ambtgenoot heeft er reeds op gewezen, dat de heer Nolens niet gekozen is als politieke leider — mij dunkt dat moest ook vanzelf spreken — maar dat hij gekozen is om zijn bijzondere gaven en de bijzondere geschiktheid die hij voor het vervullen van deze missie heeft. De heer Nolens heeft op verzoek van de Regeering, en waarlijk niet zonder aarzelen, die taak op zich genomen en haar — ik stel er prijs op dit ook nog eens uitdrukkelijk te verklaren — naar het oordeel van de Regeering, op voortreffelijke wijze vervuld.

Ik herhaal nog eens: op verzoek van de Regeering, en de heer Tydeman had dus niet het minste recht om verband te leggen tusschen de wenschen, hier door den heer Nolens, in de andere Kamer door den heer Reekers uitgesproken, wenschen van de geheele Katholieke staatspartij, en de missie, die de heer Nolens op verzoek van de Regeering heeft vervuld. Ik wensch hier nog een opmerking aan toe te voegen naar aanleiding van de vragen, die in het Voorloopig Verslag zijn gedaan. Ik heb die vragen niet zonder leedwezen gelezen, ook om deze reden, dat, wanneer men samenwerking zoekt, men er dan niet den klemtoon op moet leggen, dat men verder zooveel mogelijk den omgang wenscht te vermijden. Het zijn vragen, die gedaan zijn door verscheidene leden Die verscheidene leden intusschen dragen niet de verantwoording voor de zending van een bijzonderen gezant naar den Paus. Het is de Kroon. die met den Paus in verbinding treedt. Maar de Regeering. die aanraking met den Paus heeft gewild, weet ook te waardeeren de tegemoetkomende houding, die door den Paus is getoond.

De heer **Schaper**: Moeten wij misschien den Hemel danken, dat er een gezant heen mag?

De heer **Cort van der Linden**, Minister van Binnenlandsche Zaken: Dat is niet de bedoeling. Ik herhaal, en dat zal de heer Schaper in het dagelijksch leven evengoed ondervinden als in het diplomatieke leven: wanneer men samenwerking zoekt, dan is het niet verstandig het verzoek zoo in te kleeden: ik wil wel uw samenwerking, maar weet wel, verder bedank ik voor uw omgang.

De heer **Eerdmans**: Dat wordt permanent!

De heer **Cort van der Linden**, Minister van Binnenlandsche Zaken: Neen, mijnheer Eerdmans, dat wordt niet permanent en ik ontzeg u het recht, om uit de woorden, die ik hier gesproken heb, uw wantrouwen uit te spreken in de uitdrukkelijke verklaring van de Regeering.

Mijnheer de Voorzitter! Men vreest — en dat is een zaak die niet identiek is met de vraag, wat het karakter is van de zending eens gezanten naar den Paus — men vreest toeneming van de macht van den Paus. Indien ik het wel zie dan is die vrees een van de grondtonen van het gebleken verzet. Het is te betreuren, dat dat verzet in den lande in sommige kringen is gepaard gegaan met noodeloozen hartstocht Ik aarzel niet uit te spreken, dat het te betreuren is, dat dat verzet hier en daar bezoedeld is door een toomeloozen geloofshaat.

De heer **Duys**: Ik was van plan voor te stemmen, maar u forceert thans tot tegenstemmen.

De heer **Cort van der Linden**, Minister van Binnenlandsche Zaken: Ik herhaal, de uitdrukkingen van geloofshaat, die hier en daar gehoord zijn, bezoedelen een beweging, die op zichzelf alle recht van bestaan heeft.

De heer **Tydeman**: Waar zijn die gehoord?

De heer **Cort van der Linden**, Minister van Binnenlandsche Zaken: Die zijn uitdrukkelijk in de pers besproken, maar ik voeg er bij — en de heer Heeres had daarom geen reden om zich dadelijk verstoord te betoonen —: op zich zelf is de bezorgdheid voor eigen geloof een gevoelen dat ik volkomen eerbiedig en dat ik ook eerbiedwaardig acht, maar zooals het meer gaat, wanneer men zich laat leiden door zijn gevoel, men ziet dan de zaken niet altijd in de juiste proporties. Mijnheer de Voorzitter! Men vreest den invloed van den Paus in zaken van het geloof. Voor zoover die invloed zich inderdaad zou doen gelden langs diplomatieken weg, zou dit reeds het geval zijn door den internuntius, die hier is geaccrediteerd en zijn functie uitoefent. Heeft men al de jaren dat die internuntius hier is gehoord van eenig verzet daartegen? Wel verzet men zich echter tegen een tijdelijke en bijzondere missie in Rome, waardoor de invloed van den Paus niet wordt vermeerderd en niet kan vermeerderen.

Mijnheer de Voorzitter! De internuntius is een agent van den Paus, maar onze gezant is een agent van ons, die uitsluitend onze belangen heeft te behartigen en niet die van den Paus............

De heer **Heeres**: Dus de Paus heeft er geen belang bij; anders zou hij den internuntius verzocht hebben, de eerste stappen te doen bij onze Regeering.

De heer **Cort Van der Linden**, Minister van Binnenlandsche Zaken: De Paus heeft wellicht belang bij onze samenwerking in het belang van den vrede, maar onze gezant bij den Paus is gebonden aan zijn instructie, die onze Regeering hem geeft en al wat hij doet geschiedt onder verantwoordelijkheid van onze Regeering. Niet de invloed van den Paus wordt door dezen gezant versterkt, maar wel wordt versterkt de macht van onze Regeering. De Nederlandsche missie heeft niet ten doel en kan ook niet tot gevolg hebben, dat de belangen van den Paus of van de Kerk zullen worden gediend. Zij heeft alleen en uitsluitend ten doel om de belangen van ons land te dienen en niets anders.

Ook indien geen enkele Katholiek hier in het land aanwezig was, dan zou nog het belang, dat wij hebben, om in aanraking te komen met den Paus, precies hetzelfde zijn.

De belangen van de Kerk staan er totaal buiten, maar het is 's lands belang, dat wij dienen.

Men heeft ook het vermoeden uitgesproken, dat deze Regeering de bedoeling had, om invloed uit te oefenen, door dezen maatregel, op de binnenlandsche politiek.

Ik weet niet, of men zich rekenschap geeft van de beteekenis dezer verdenking, maar zij beteekent, dat de Regeering zou spelen met de belangen van het land, om te speculeeren op politieke winst.

Dit is niet alleen buiten de Kamer gezegd, maar de geachte afgevaardigde uit Rotterdam, de heer Eerdmans, heeft zich daarvan hier in de Kamer tot tolk gemaakt.

Wanneer de Regeering hier verklaarde in 's lands belang een missie te zenden naar den Paus, en zij zou dit doen eenvoudig uit welwillendheid jegens een der partijen in de Kamer, dan zou ik daar geen andere uitdrukking voor weten te vinden, dan: misleiding van de Kamer. Wanneer dat de meening was van de Kamer, zou deze geen oogenblik de leiding van 's lands zaken aan deze Regeering mogen toevertrouwen. Maar, in deze Kamer is hierover geen andere stem gehoord dan die van den heer Eerdmans, en ik treed daaromtrent niet in debat.

Bovendien schijnen zij, die deze verdenking uitspraken, te verwach-

ten, dat de Katholieke staatspartij in staat is om haar beginselen prijs te geven.

Ik deel die verwachting niet, en ik wil er dit wel bijvoegen, om een woord van Talleyrand te gebruiken: mocht ik die verwachting koesteren ce serait pire qu'un crime; ce serait une faute.

Het is waar — laat ik er dit bijvoegen — dat onze Katholieke landgenooten zich zullen verheugen in het feit, dat de Regeering in deze hoogst gewichtige omstandigheden in aanraking zal komen met den Paus, dien zij als hoofd hunner Kerk vereeren, en het is ook waar — dit wil ik niet verbeelen — dat, voor zooverre zij reeds vertrouwen stellen in deze Regeering, dit vertrouwen nog zal worden versterkt. Maar, Mijnheer de Voorzitter, nu wil ik toch vragen, of dit voor deze Regeering een reden moet wezen, om den maatregel niet te nemen.

Men heeft ook gezegd, dat de Godsvrede door dit ontwerp zou worden gestoord.

Ik moet ook daarover nog een woord zeggen.

Ik moet eerlijk zeggen, dat ik hoe langer hoe minder begrijp, wat men onder Godsvrede verstaat.

Ik heb het zoo begrepen, dat de Regeering, omdat zij nu eenmaal Regeering is en niet om haar voortreffelijkheid of omdat zij een of andere politieke richting vertegenwoordigt, behoefte heeft aan het bijzonder vertrouwen van de Kamer, vooral wat betreft de defensie en het buitenlandsche beleid, omdat zij wat deze beide zaken betreft haar kracht voor een groot deel moet vinden in de wetenschap, dat zij gesteund wordt door de volksvertegenwoordiging en door het land.

Ik denk er niet aan om te willen beweren, dat critiek of protesten in strijd zouden komen met den Godsvrede. De vrije uiting van de gedachte behoort tot de dierbaarste traditiën van ons volk, maar als men beweert, dat de Regeering den Godsvrede zou verstoren indien zij bij haar buitenlandsch beleid zou meenen de belangen van eenige partij, de belangen van eenige groep in het land, daarbij te moeten krenken, dan begrijpt men noch den ernst der tijden noch de verantwoordelijkheid van de Regeering, en dan begrijpt men ook niet, wat men eigenlijk onder den Godsvrede verstaat.

De Godsvrede is niet in het belang van de partijen, maar in het belang van de Regeering, omdat die bij haar buitenlandsch beleid meer gezag bekleed is en omdat zij daarbij vertegenwoordigt de eenheid van ons volk.

De maatregel, die door de Regeering genomen wordt, is in het belang van Nederland.

Het is begrijpelijk, dat het velen hier te lande, die zoo gelukkig zijn dat hun gewone leven betrekkelijk weinig is verstoord geworden, moeilijk valt zich klaar bewust te worden van den buitengewonen ernst van de tijden waarin wij leven, en van de groote belangen die voor ons op het spel staan niet alleen gedurende den oorlog, doch ook bij het sluiten van den vrede.

Wij weten, dat wij voortdurend door gevaar omringd zijn zoolang de oorlog duurt en wij hebben getoond bereid te zijn daarvoor de grootste offers te brengen, maar men moet zich wel rekenschap geven van het feit, dat wij getuigen zijn van een wereldworsteling, zooals er misschien geen tweede aan te wijzen is. Wij moeten ons er wel bewust van maken, dat de geheele constitutie van de wereld, zooals wij die hebben leeren kennen, ontwricht is, en dat, wanneer de vrede eenmaal komen zal, er niet alleen een einde zal moeten gemaakt worden aan den strijd, doch dat dan, althans wanneer die vrede duurzaam zal zijn, een nieuwe orde van zaken zal moeten worden geconstitueerd.

Het is toch niet al te veel gevergd van onze verbeelding ons voor te stellen, dat bij die eindregeling onze belangen en de belangen van onze koloniën, wie van de partijen dan ook de overwinning behale, in belangrijke mate op het spel staan. En nu eischt dunkt mij — en de Kamer zal dat wel toegeven — een vooruitziende politiek, dat wij op dat oogenblik in onze positie zoo sterk mogelijk zijn. Wij moeten niet alleen paraat zijn voor den oorlog, maar ook paraat zijn voor den vrede. Nu vraagt men: wij geven dat toe, maar is het daartoe noodig en noodzakelijk, dat betrekkingen met het Vaticaan worden aangeknoopt? Indien men den eisch stelt, dat de Regeering bewijst dat op geen andere wijze die positie van Nederland kan worden versterkt, dan stelt men een onmogelijken eisch. Bewijzen kan de Regeering dat niet. Diplomatie is nu eenmaal geen wiskunde, maar wat men van de Regeering mag verwachten is dit dat zij bij een zoo onberekenbare toekomst niets verzuime wat onze positie bij den vrede kan versterken en ik durf de Kamer de verzekering geven, dat de Regeering tot dusverre ook in deze richting niets verzuimd heeft. Maar zij zal haar verantwoordelijkheid niet geheel gedekt rekenen, indien zij voor dat doel ook niet betrekkingen aanknoopt met het Vaticaan. De heer de Meester heeft het gisteren, wat dit betreft, zoo juist gezegd: niemand kan voorzien waar ten slotte de aanknoopingspunten zullen gevonden worden tusschen de belligerante Mogendheden die zoo verbazend moeilijk te vinden zijn en die toch onmisbaar zijn bij elk begin van een vredesactie. Welnu, wij kunnen door onze diplomaten bij de verschillende neutrale Mogendheden en ook bij de belligerante, op de hoogte zijn wanneer een vredesactie daar wordt op touw gezet, maar wij konden niet op de hoogte zijn indien de vredesactie op touw werd gezet op het Vaticaan. Dat op zich zelf is reeds voldoende om den door de Regeering genomen maatregel te rechtvaardigen, want indien die eerste besprekingen te Rome plaats hadden dan zou het kunnen zijn, dat men daar ook over onze belangen handelde en dan zonder ons.

Het is van gewicht dat de Regeering niet alleen op de hoogte zij, maar dat zij ook, wanneer die eerste onderhandelingen plaats hebben, voor de belangen van Nederland op de bres kan staan.

Dat is het directe belang van Nederland, maar er is nog een ander Nederlandsch belang, een belang waarop door verscheidene leden gelukkig is gewezen en dat in het bij zonder ook door den geachten afgevaardigde uit Winschoten, den heer Bos, en ook door den geachten afgevaardigde, den heer Troelstra, op den voorgrond gesteld is. Dat is het belang dat wij als neutrale Mogendheid onzen plicht doen. Het is onze plicht dat wij, die buiten den oorlog staan, naar de volheid van ons vermogen medewerken tot herstel van de niet te schatten schade, die de zieke menschheid lijdt uit materieel en moreel oogpunt.

Verscheidene leden der Kamer hebben zich min of meer sceptisch uitgelaten over de vraag of de Paus wel kans heeft om belangrijken invloed uit te oefenen tot herstel van den vrede. Ik denk daarover anders, ik heb de overtuiging dat de invloed des Pausen een zeer belangrijke factor kan worden bij het herstel van den vrede. Maar ik ben er mij volkomen van bewust dat de Regeering evenmin als de Kamer in staat is om die kansen te beoordeelen. In deze zaak echter — ik ben dat geheel en al eens met den geachten afgevaardigde uit Winschoten — is het niet de vraag of de kansen groot of klein zijn om een uitweg te vinden uit dezen doolhof van ellende, maar wij moeten doen wat onze hand vindt om te doen, wij moeten den draad aanvatten, die voor onze hand ligt en die wellicht kan voeren naar het daglicht.

Het beleid der Regeering heeft waardeering gevonden van verschillende zijden der Kamer. Die waardeering berust op de uitkomst van haar beleid, maar bij geen van de talrijke maatregelen, die de Regeering heeft moeten nemen, stond die uitkomst van te voren vast. Dit kan ik echter wel zeggen dat zij niet verkregen zou zijn, indien de Regeering zich had laten leiden door dat angstvallige scepticisme, waarvan thans in deze Kamer is blijk gegeven.

Ons volk wil in zijn groote meerderheid geen belangen-politiek met den oorlog als inzet; ons volk wil in zijn groote meerderheid vrij zijn en zelfstandig, en wil daarvoor zich de grootste offers getroosten. Maar het wil niet, tenzij gedwongen, zijn toekomst bouwen op dezen gruwel, dien men oorlog noemt. Er zijn er in ons land — ik wil mij aansluiten bij hetgeen daaromtrent in deze Kamer is gezegd — die trachten uit een vermeend staatsbelang ons te drijven naar den afgrond van den oorlog. Er zijn in ons land die dag in dag uit er op uit zijn om een kunstmatige oorlogsstemming in het leven te roepen. Dit spelen met vuur zou zeer gevaarlijk zijn, indien ons volk een meer ontvlambaar karakter had dan het gelukkig bezit. Zooals het nu is ben ik er van overtuigd, dat het gezond verstand van ons volk het den rechten weg zal wijzen. Men kan deze pogingen laten voor de eigen verantwoording van hen die ze ondernemen, de groote meerderheid van ons volk ziet dat bedrijf en gaat zijns weegs. Ons volk zal zich niet in een oorlog laten dringen; men kan daar gerust op zijn. Ik zou hier wel eens het woord willen aanhalen van een Transvaler, die zeide: in Nederland kunnen de koppen wel eens verhit worden, maar zij worden spoedig afgekoeld door den frisschen wind die strijkt over de Noordzee."

Wanneer men mij zou vragen: wat is dan eigenlijk de politiek van Nederland, dan zou ik willen antwoorden: Nederland is ten oorlog bereid, maar het wil den vrede. Onze neutraliteit berust op de verklaringen die door ons zijn afgelegd en het woord dat door ons gegeven is; maar ik ben er zeker van, dat onze neutraliteit bovendien onwrikbaar vaststaat door den wil van ons volk.

Wanneer wij alzoo, niet in het geheim, maar openlijk te kennen geven, dat wij, juist omdat wij neutraal zijn, ons aansluiten bij alle pogingen die in het werk worden gesteld om aan den oorlog een eind te maken, dan geloof ik dat wij vertolken wat omgaat in de ziel van ons volk.

De heer Tydeman heeft gezegd: wanneer gij dezen weg opgaat, wanneer gij hiermede eenigermate op den voorgrond komt, dan zult gij moeilijkheden ondervinden. Ja, zeer zeker zullen wij dan moeilijkheden ondervinden, maar wanneer men voor moeilijkheden vreest in dezen tijd, is het beter dat men thuis blijft. Ik voor mij acht het beter voor onze Regeering, beter voor ons volk ook, dat wij de aspiratiën die leven in ons volk niet onderdrukken, maar aanmoedigen; want wat gezegd is van een mensch: Der Mensch wächst mit seinen Zwecken, dat geldt ook voor een volk.

Ons volk verlangt, en niet alleen om zich zelf, naar het einde van dezen oorlog. Het herinnert zich — er is reeds op gewezen door mijn ambtgenoot — dat in ons land de bakermat geweest is van het volkenrecht, van dat volkenrecht dat wij vooraan in de rij der volken in trouwe traditie tot de laatste jaren toe hebben trachten te behoeden en te bevorderen. En het is er zich ook van bewust, dat wanneer uit dezen oorlog iets goeds zal kunnen voortkomen, het zal zijn, dat een nieuwe orde van zaken beter zal gegrondvest zijn op het recht; het weet, dat wanneer er iets goeds uit dezen oorlog kan voorkomen, dat zal zijn, indien de toekomst meer gebouwd zal worden op dit groote beginsel van het volkenrecht, dat de landen elkander zullen erkennen als de gewesten van één groot gemeenebest. Door zijn ligging en zijn ontwaakte energie in den laatsten tijd kan Nederland een steun zijn bij het herstel van het internationale verkeer; door zijn tradities kan het een steun zijn bij het herstel van het internationale recht. En indien wij, gelijk tot dusver, ons zelfoedwang en onze onpartijdigheid zullen behouden, dan kan Nederland ook een steun zijn bij het herstel van den vrede. Ik zeg dit niet, omdat ik zou meenen, dat Nederland, in zelfoverschatting, een voorkeur zou eischen voor zich zelf, maar omdat, naarmate het gebied, dat nog niet door de golven van den oorlog is overstroomd, kleiner wordt, het belang grooter wordt, dat allen, die het wel meenen met den vrede, zich meer en meer aaneensluiten. Ik ben er van overtuigd, dat wanneer het uur zal komen, dat alle belligeranten naar den vrede zullen verlangen, zij het zullen zegenen, dat er nog plaatsen op de wereld zijn, waar de grondslagen gelegd kunnen worden van een duurzamer vrede, dan ooit een overwinnaar op het slagveld zal kunnen dicteeren. Maar wanneer dat in ons omgaat, dan vraag ik aan de Kamer, of zij zich verantwoord zou rekenen, wanneer zij tot dat doel haar medewerking aan de Regeering zou weigeren.

De Regeering heeft er prijs op gesteld, dat de Kamer in volle vrijheid over het voornemen van de Regeering zou oordeelen. Het is thans aan de Kamer om te beslissen, op welke wijze zij in haar wijsheid en vaderlandsliefde, die houding van de Regeering zal beantwoorden. Maar men moet er zich wel rekenschap van geven, dat indien de Kamer dit voorstel zou afwijzen, dat dat dan zou insluiten een wantrouwen in dit gedeelte van het regeeringsbeleid en ik behoef er niet op te wijzen, dat dit de kracht van de Regeering in deze moeilijke tijden zal verzwakken. De verzwakking van die kracht — daarover zal wel weinig verschil van gevoelen zijn, — zou niet strekken tot voordeel van die dingen, welke ons allen even dierbaar zijn: het belang van het land en het belang van den vrede.

Geen levenskracht meer.

Over het anti papistische relletje tegen het gezantschap bij den H. Stoel, schrijft de „Standaard" o.m.:

't Liep met de missie naar 't Vaticaan, zooals wij 't gedacht hadden.

Oppositie was er bijna niet, en met 82 stemmen ging 't voorstel er door. Tien in aantal waren de politieke pruttelaars met Eerdmans voorop. Een minderheid, die, bij zoo volledige opkomst, haast niet meetelt.

Dit was niet anders te verwachten. De mannen der Anti-papisten van 1853—1872 hebben uitgediend. Nog even houden ze zekere vereenigingen in stand, die deels zakelijk en financieel, deels kerkelijk en politiek doen nagisten wat eens op 't kookpunt heeft gestaan. Maar levenskracht zit in hun pogen en woelen niet meer in.

Zij mogen er nog in slagen hier of daar eenige honderden luisteraars in een zaal bijeen te trommelen, om te zien of de toorts van 1853 niet nog weer aan 't vonken ware te brengen. Maar 't loopt al op bittere, op haast schreiende teleurstelling uit. En onder den bekenden Mr. Tydeman, maken ze een soort nagebootste actie voor net niemendal. Hun verzet was dan ook zoo in dom.

De versterking der vloot.

Bij de Tweede kamer zijn, naar wij reeds mededeelden, ingediend wetsontwerpen tot verhooging van het eerste hoofdstuk der begrooting van uitgaven van Nederlandsch-Indië voor 1915, voor den aanbouw van 2 kruisers en 4 onderzeebooten ten behoeve van de Koninklijke Marine.

Voor dezen aanbouw wordt de Marinebegrooting verhoogd met 6 millioen als eerste termijn der aanbouwkosten. Van dit bedrag komt 3 millioen ten laste van het 1ste hoofdstuk der begrooting van uitgaven van Nederl. Indië voor 1915.

Voorts wordt vastgesteld, de Marinebegrooting voor 1915 te verhoogen met een bedrag van f 1,600,000, ten gevolge van uitgaven, voortvloeiende uit het buitengewoon onder de wapenen houden van de dienstplichtigen der zeemilitie en uit alle verdere maatregelen, verband houdende met de buitengewone omstandigheden, die tot dat onder de wapenen houden leiden. Onder dit bedrag van 16 ton is o. a. een bedrag van 2 ton voor aankoop van watervliegtuigen, inrichting, bergloodsen, enz. Dit laatstgenoemde bedrag wordt aangevraagd om zoo spoedig mogelijk te kunnen overgaan tot de aanschaffing van een 6-tal watervliegtuigen met toebehooren, waarvan, zooals de Regeering in hare toelichting zegt, het groote nut voor den verkenningsdienst in den tegenwoordigen oorlog duidelijk is gebleken. Volgens bekomen inlichtingen zullen deze vliegtuigen, waarvan de prijs op ongeveer f 20,000 per stuk wordt geraamd, op korten termijn geleverd kunnen worden door een bekende buitenlandsche fabriek.

Voor de aanschaffing van de noodige vliegtuigloodsen, voor watervliegtuigen met daarbij behoorende inrichtingen en voor het gereedmaken van een aan het water gelegen emplacement daarvoor, wordt een bedrag van f 80.000 geraamd. Het ligt in het voornemen, deze vliegtuigen te stationneeren in de maritieme stellingen, zoo daarvoor geschikte plaatsen te vinden zijn.

In de memorie van toelichting wordt, wat den aanbouw betreft van de 2 kruisers en de 4 onderzeebooten, er door de Regeering op gewezen, dat de vervanging van verouderd materieel onvermijdelijk is voor het in stand houden van de vloot. Doch van niet minder groot belang is het daarbij het oog gericht te houden op de versterking van de maritieme weerkracht van Indië door aanschaffing van moderne strijdvaardige eenheden, welke passen in het eskader eener hervorming der vloot, waar van de noodzakelijkheid door de Staatscommissie van 1912 ook door de Regeering is erkend.

De omstandigheden laten echter nog niet toe een volledig vlootplan voor te leggen, eensdeels niet omdat de geldmiddelen van Nederland zoowel als die van Indië in een abnormalen toestand verkeeren, terwijl aan het scheppen van buitengewone middelen thans niet kan worden gedacht; anderdeels omdat de ervaring van den tegenwoordigen oorlog in sommige opzichten wellicht nog uitspraak zal moeten doen omtrent de aan de vloot te geven samenstelling. Het is niet te zeggen wanneer de eventueel noodige herziening van het ontwerp-Vlootwet ter hand genomen zal kunnen worden; in elk geval kan en behoeft daarop niet te worden gewacht, mits slechts zekerheid bestaat, dat de nieuw te bouwen eenheden onmisbare bestanddeelen zullen vormen van de vloot, hoe haar samenstelling en sterkte in de toekomst ook nog mogen worden vastgesteld.

Het staat thans reeds vast, dat zeer snelle kruisers en onderzeebooten in elke vloot onmisbaar zullen zijn.

Snelle kruisers zullen in elk geval noodzakelijk zijn, onverschillig of aan het voornemen tot aanbouw van een kern van zware artillerieschepen al dan niet wordt vastgehouden.

Zelfs in het geval, dat het zwaartepunt der maritieme verdediging van Indië in onderzeematerieel wordt gezocht, zoodat deze haar grootste kracht in zeegaande onderzeebooten met groote werkingssfeer zou moeten vinden, zijn een zeker aantal snelle kruisers onmisbaar voor het bekruisen van de groote toegangswegen naar den Indischen Archipel en voor het inleiden en ondersteunen van de actie dier onderzeebooten. Maar bovendien leerde de tegenwoordige oorlog hoezeer de onderzeebootactie op bepaalde plaatsen door torpedojagers en lichte kruisers werd belemmerd, om niet te zeggen verijdeld. De behoefte aan kruisers, doet zich mitsdien vooral gevoelen in streken, waar bepaalde actiegebieden voor onderzeebooten strategisch en tactisch zijn aangewezen.

De volgende hoofdeischen worden gesteld door de verkenningskruisers:

Proeftocht-snelheid 30 mijl.

Bewapening 10 snelvuurkanonnen van 15 cM. L|50; 4 idem van 7.5 cM. L|55 semi-automatisch, tevens ingericht als antiballongeschut, en 4 mitrailleurs.

Werkingssfeer 5000 mijlen met niet minder dan 12 mijls vaart.

Gordelpantser van 7.5 cM. over een deel van de lengte; verder een pantserdek over de geheele lengte, gepantserde commandotoren en munitie-aanvoer.

De machines zullen bestaan uit turbines, terwijl de ketels uitsluitend met vloeibare brandstof gestookt zullen worden.

Bijzondere zorg zal worden besteed aan ventilatie en bewoonbaarheid in de tropen.

Aangezien deze eischen belangrijk hooger zijn dan aanvankelijk aan dit type van schepen werd gesteld, zal het schip ook een grooter waterverplaatsing moeten krijgen, die op 6000 ton wordt geschat, terwijl de prijs ongeveer 9 millioen gulden zal bedragen.

Het voornemen bestaat, deze schepen te doen aanbouwen in Nederland, naar ontwerpen en onder toezicht eener buitenlandsche firma, die op dat gebied een goeden naam heeft verworven en die zich verantwoordelijk stelt, dat het schip zal voldoen aan de gestelde eischen.

De maatschappijen, welke zijn aangezocht om voor den bouw van één of van twee kruisers in te schrijven, zijn de volgende:

de Koninklijke Maatschappij de Schelde te Vlissingen;

de Maatschappij Fijenoord te Fijenoord;

de Rotterdamsche Droogdok-Maatschappij te Rotterdam;

de Nederlandsche Scheepsbouw-Maatschappij te Amsterdam;

welke alle vier bereid zijn den bouw op zich te nemen.

De onderzeebooten zullen aan dezelfde eischen moeten voldoen als de thans reeds voor Indië in aanbouw zijnde K 2 en K 3. Zij worden voorzien van 6 lanceerbuizen en zullen een grootere snelheid en belangrijk grootere werkingssfeer krijgen dan de K 1. De waterverplaatsing zal ongeveer 800 ton bedragen in onder. gedompelden toestand. De prijs zal geheel uitgerust op ongeveer 1 millioen zeven honderd vijftig duizend gulden per stuk komen te staan. Zij kunnen alle op Nederlandsche werven gebouwd worden.

De kosten van de 2 kruisers en de 4 onderzeebooten zullen totaal ongeveer 25 millioen gulden bedragen.

De „Lusitania."

Bij het onderzoek in zake het zinken der „Lusitania" voor den procureur-generaal Edward Caron te Londen verklaarde kapitein Turner, dat het schip ongewapend was. Het had geen aanvals- of verdedigingswapens tegen den vijand en geen verdekt opgestelde kanonnen. Op het oogenblik, dat het schip getroffen werd, bedroeg de snelheid 18 knoopen. De gemiddelde snelheid op de reis van New-York bedroeg ongeveer 21 knoopen en de grootste snelheid 24½ tot 25 knoopen. Men had zulk een snelheid niet op de heele reis kunnen volhouden, omdat er slechts 18 van de 25 ketels werkten. (Dit was gedaan uit zuinigheid).

Bij de beschrijving van de ramp vertelde de kapitein, dat de officier van de wacht had uitgeroepen: „Daar komt een torpedo"; de kapitein liep haastig naar stuurboord en zag de bellenbaan van de torpedo. Dadelijk daarop had er een ontploffing plaats en kreeg het schip zware slagzijde. Veel rook en stoom kwam tusschen den derden en vierden schoorsteen uit. De kapitein deed nu een poging om het schip op land te zetten, maar de machines bleken onklaar geworden te zijn.

De voorzitter vroeg, of de kapitein nog een tweeden schok had waargenomen, die de veronderstelling wettigde, dat er een tweede torpedo was afgeschoten? — Ja, zei de kapitein, onmiddellijk na den eersten schok was er een tweede.

Het neerlaten van de booten ging wegens de slagzijde met moeilijkhe-

den gepaard. De booten raakten aan de reeling vast en de menschen sloegen eruit. Hij zag geen paniek. Ongeveer 18 minuten na de torpedeering zonk het schip.

De kapitein werd later nog met gesloten deuren verhoord.

* * *

Reuter seint uit New-York:

De Amerikaansche ambtenaar, die zich bezig houdt met het onderzoek inzake het geval-Stahl (Stahl is de voormalige Duitsche reservist, die had gezegd, dat de „Lusitania" bewapend was en die thans onder beschuldiging van meineed in hechtenis is) moet — naar beweerd wordt — verklaard hebben, van oordeel te zijn, dat Stahl heeft behoord tot de Duitsche agenten, die betrokken waren geweest bij de verschaffing van valsche paspoorten aan Duitsche reservisten. Deze agenten stonden onder leiding van lieden van hooge positie in Duitsche officieele kringen.

Men meent, dat de Amerikaansche beambten langzaam de complete bewijzen bijeen brengen, welke de onder eede afgelegde verklaringen van Stahl en zijn trawanten zullen ontzenuwen.

In dit verband was het een belangrijke ontdekking, dat de koffer van Neal J. Leach, hofmeester op de „Lusitania," niet aan boord was gebracht, doch hier in een huis is gevonden. Dit is van belang, wijl Stahl gezworen had, dat hij de kanonnen aan boord van de „Lusitania" had gezien, toen hij Leach had geholpen bij het aan boord brengen van diens bagage op den dag vóór het vertrek van de „Lusitania."

Een andere ontdekking, gedaan in verband met het geval van de „Lusitania," is, dat de geheimzinnige Brücker, die beweerd had den mond van kanonnen aan het achterdek van het schip te hebben zien uitsteken, de bekende Luthersaansche predikant Brücker te Hoboken is, die in een interview zijn genoegdoening erover had verklaard, dat de „Lusitania" was in den grond geboord.

* * *

Noorsche visschers hebben, volgens een bericht uit Christiania, een kist met diamanten ter waarde van 60.000 kronen gevonden. Het werd vastgesteld dat deze kist de laatste reis van de „Lusitania" heeft meegemaakt.

De diamanten zijn naar de eigenaars te Londen teruggezonden.

Berichten uit de Kolonie.

Havenwerken.

Aan den Oostkant gaat het baggerwerk geregeld zijn gang. Er worden soms heele rotspartijtjes omhoog gehaald. In plaats van den grijpemmer hing gisteren weer het kanon aan den laadboom van de nieuwe machine, waarmede de bodem werd losgestampt.

Aan den Westkant zijn de Curaçaosche onderzeeërs druk aan 't mijnenleggen geweest. Bij de ontladingen davert de heele Waterkant van den schok en schudden de muren der huizen. Heel veel sterker mogen de ladingen niet worden, of de dichtstbijstaande woningen loopen gevaar.

Met belangstelling zien wij uit naar de baggermachine; als deze nu gemakkelijker werken kan, zou de thans gevolgde methode de grootste moeilijkheid bij de havenverbetering hebben opgelost. Wat we van harte hopen.

Plantzaad.

Uit Aruba schrijft men ons, dat het arme volk niet wachten kan op het rijp worden der nog aanwezige *Siete Seman*. Reeds nu is er plantzaad noodig om zoo spoedig mogelijk wat voedsel te hebben voor de arme bevolking.

Het Gouvernement zou een groote weldaad aan Aruba bewijzen, als er zaad gezonden kon worden ter uitdeeling onder de armen om te planten.

Doch er is niet alleen gebrek aan plantzaad van Mais, maar ook voor Pinda, welke veel op Aruba wordt verbouwd, en een aardige bron van verdiensten is voor velen.

Visscherij.

Uit Aruba vernemen wij, dat de aanbouw van visschersbooten veel te langzaam zal vorderen, als die bouw slechts gegund wordt aan een paar scheepsbouwers van de Playa, zooals tot dus verre geschiedde.

Als het Gouvernement een oproep doet tot alle schepenmakers, zullen die bootjes veel gauwer klaar komen, en hoogst waarschijnlijk ook veel goedkooper.

Schipbreuk.

Om en nabij de kust van Bonaire zijn deze week twee schepen vergaan.

Maandagmorgen was het de Engelsche schooner *Pilgrim*, van St. Kitts op reis naar Curaçao, Donderdag was het de Amerikaansche vier master *Sallie C. Marvil*, gaande van Barbados naar Amerika.

Van beide schepen kon de bemanning zich redden.

Venezuela en de Oorlog.

In Augustus a. s. mag Venezuela 15 000 koebeesten leveren voor Zwitserland.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen nieuwe tijdtafels van *Red. „D"* en *K. W. I. M.*

Examen.

De Heer M. P. MARCHENA van Bonaire heeft verleden week met goed gevolg examen afgelegd als Hulpapotheker.

Onze gelukwenschen.

Zeer goed.

Het Parket heeft een Commissie benoemd tot keuring van de kinoplaten die vertoond zullen worden op de kindervoorstellingen.

De Commissie bestaat uit de heeren: P. ENUMA, E. LUITINK, L. SCHÜTZ en L. VERHEYEN.

De keuze kon o. i. niet beter. Drie paedagogen en tevens de inspecteurs van de scholen de R. K. Missie en de Mor. Br. Gem.

„De Surinamer."

Het Groene Kruis.

Aan deze Vereeniging is toegevoegd een Commissie voor hygiëne, bestaande uit de Heeren Doktoren H. HUBENET, E. J. LECKIE en W. H. WINKEL, den Apotheker R. S. DE LANNOY en den Onderwijzer L. WELLING. Deze Commissie stelde voor, aan de Bevolking publieke inlichtingen te verschaffen omtrent voorkoming van typheuse koortsen en de behandeling der daardoor aangetaste zieken.

Ten zeerste verheugen we ons over het ontstaan dezer Commissie en wenschen haar een lang, vruchtbaar en nuttig leven toe.

We achten het zeer practisch, de bevolking geregeld voor te lichten omtrent de grondbeginselen der hygiëne. Maar men zegge niet alles ineens. Van tijd tot tijd verspreide men vlugschriften, waarop slechts een paar korte, kernachtige gezegden ter toelichting van een enkel hoofdpunt. Men zij zóó helder en klaar, dat het volk die gezegden, ook maar half gelezen, toch geheel begrijpt en onthoudt. Op deze wijze komen langzamerhand de grondbeginselen der hygiëne onder de bevolking.

En dan hebben Het Groene Kruis plus Hygiëne commissie een zeer nuttig werk verricht.

Mijnmaatschappij Curaçao.

In dank ontvingen wij het Jaarverslag over 1914. Het voordeelig saldo bedraagt f 172,996,41½. Voorgesteld wordt, dit bedrag af te schrijven van de Oprichtingskosten, waardoor deze zullen worden teruggebracht tot f 36,730,13.

De Maatschappij heeft zeer veel te lijden gehad van den oorlog. Reeds in Aug. 1914 werd een Duitsch schip met phosphaatlading voor Duitschland aangehouden in het Kanaal. Gelukkig kon deze lading in een neutraal land worden verkocht. Maar de dubbele bevrachting kostte zeer veel. Verschillende contracten moesten worden verbroken.

Dalen na den oorlog de driedubbele bevrachtingskosten weder tot het gewone peil, dan kan er weer winst gemaakt worden, daar dan de onuitgevoerde contracten moeten worden nagekomen.

Voor 1915 werden eenige voordeelige contracten aangegaan.

Militaire Marsch.

Het Garnizoen is hedenmorgen 6 uur uitgetrokken met muziek. De soldaten maken een marsch over Montagne en Sta Rosa, op welke laatste plaats gerust zal worden, en waar de muziek zal spelen.

Steenkolen.

In het Voorloopig Verslag verklaart de Kol Raad over het algemeen geen bedenking te hebben tegen het voorstel van den Gouverneur, maar verschillende leden zouden ook wenschen, dat eveneens per zeilschip kleine hoeveelheden van 150 — 200 ton konden worden uitgevoerd, als men zekerheid had, dat de steenkolen werkelijk bestemd zijn voor fabrieken in Venezuela, Colombia, of Sto. Domingo.

Draadlooze.

Ook hiertegen heeft de Raad geen bedenking, mits er maar zekerheid besta, dat er geschikte personen in de Kolonie te vinden zijn. Men dacht hierbij voornamelijk aan een monteur.

Raffinaderij.

We waren te vroeg met onzen welkomsgroet. De Heer P. JANSEN is eerst deze week Donderdag hier aangekomen.

Spoedig hopen we getuigen te zijn van een groote bedrijvigheid in onze haven, als de toebereidselen gemaakt worden om de zaak flink op pooten te zetten.

Officieele berichten.

Aan Mej. J. S. H. Forbes, tijd. onderwijzeres 3de klasse aan de Wilhelmina-school alhier is tot verder herstel van gezondheid veertien dagen verlofsverlenging verleend; en Mej. B. R Prince is tijdelijk werkzaam gesteld aan die school.

Aan den Kolonialen Ontvanger alhier H. Statius Muller is tot verder herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend.

Aan den districtmeester van het 2e, 3e en 4e district op Aruba, M. F. Kuiperi, is tot herstel van gezondheid vijftien dagen verlof verleend.

Aan den kommies 2de klasse der belastingen alhier C. M. Nuboer is tot verder herstel van gezondheid, een maand verlofsverlenging verleend.

Aan den hulpseiner op het fort Nassau C. L van der Gen is tot verder herstel van gezondheid veertien dagen verlofsverlenging verleend.

Aan den ambtenaar van politie enz. op Aruba H. E. Lampe is tot herstel van gezondheid twee maanden verlof verleend.

Marktbericht van den Curaçaoschen Handelsbond.

Van 23 Juli 1915.

AARDNOTEN (Pindas) per KG.........	—
ZOUT per vat van 130 K.G.........	f 0.80
DIVIDIVI per K,G.........	„ 0.05
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„ 0.80
id. per KG. 2e kw.	„ 0.40
HUIDEN per K.G.........	„ 0.60
GEITENVELLEN per K.G.........	„ 0.80
WOL per K.G.........	„ 0.10
SCHAPENVELLEN per stuk.........	„ 0.50
BEENDEREN per K.G.........	„ 0.02
RECINUS-ZAAD per K.G.........	„ 0.05
STROOHOEDEN (hippijapa).	
Kwaliteit No, 1.........per dosijn	„ 3,12½
„ „ 1 (gebleekt) „ „	„ 3.25
„ „ 2 „ „	„ 5.
„ „ 3 „ „	„ —
„ „ 3 „ „	„ —
„ „ 4 „ „	„ 7
„ „ 5 „ „ OLA	„ —.
„ „ 6 „ „	„ 8
„ „ 7 „ „	„ 9
„ „ 8 „ „ OLA	„
„ „ 9 „ „	„ 12.50
„ „ 10 „ „ OLA	„
„ „ 11 „ „	„
„ „ 12 „ „ OLA	„
„ „ 13 „ „	„
„ „ 14 „ „ OLA	„
„ „ 15 „ „	„
„ „ 1 van 25 c.M. of minder f	

Ratten.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

12 ratten

Muziekuitvoering.

PROGRAMMA.

Zondagavond om 7.30 uur Overzijde.

1. The Belle of Chicago — Marche — Sousa
2. Ouverture Militaire — Deransart
3. Rococo — Gavotte — Aletter
4. Traumbilder — Fantasie — Lumbye
5. Gruss in der Ferne — Marsch — Doring
6. Potpourri Populaire No 10 — Renaud
7. Nachtschwarmer — Walzer — Ziehrer
8. Blanco i Rojo — Dansa — Pasarell

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven

Naneta Balz, Mr. Claina|b S. S. Merida, Roselfina Delvalle c|o Henry Delvalle Henriquez, Herman Domacasse, Jose Dolz. Isabel de Paula, John Henriquez, Frigerio A. Henriquez. Alejandro B. Hernandez. Mercedes Lopez para entregar á Mercedes Medina, S. M. Lansberg. M. Löscherst (2), Anita Leyba, Leonor Llusi, Isabel Martis. Petronilla Marchena, Jean Monchen, Ana D. Mall M. M. Nober Jr., Rosalia Overman, Chita Pernabela, R. Rodham, Florentina Santiago, Maria Salestica Elvira Ullo Mantete Emilio Sepe, Christiaan Tremus.

Aangeteekende Stukken: C. G. de Haseth Captain P. Jansen, H. Meerdink, N. G. G, van Kampen

Drukwerken: Khelil Tanous Abraham John George Cadi, Rachid Ali Jameled Din, Thomas John Doneet, Jacob George Domeet, Joseph Abdo Gasayn, J. H. Henriquez, Bernard Kenny y familia, Allam Aasad Mendelik, Joseph Awad Pedro, John Thomas Paulus.

Niet voor bestelling of verzending vatbaar een brief aan Betsie Salsbach ubi?

Buitenland.

Over den tegenwoordigen President der Ver. Staten, op wien in dezen tijd vooral vele oogen gericht zijn, lezen wij in een Correspondentie uit New-York aan de *N. R. Ct.* o. m.

Er worden nog veel menschen in de Unie aangetroffen, die dezen kalmen „American gentleman" niet verstaan. Zij waren onder het Roosevelt-regiem er aan gewoon geraakt, het Witte huis door Jan en alleman overstroomd te zien: zij hadden deze gedragslijn door den heer Taft zien voortgezet met een minder varieërende en minder belangwekkende groep personen, die beslag legden op den tijd van den President, die zooveel nuttiger kon worden besteed aan de studie van onderwerpen, welke daarop aanspraak maakten. In dit opzicht beteekende de komst van den heer Wilson een revolutie. Hier had men met een man te doen, die als student, leeraar, en universiteitspresident geleerd had, hoe een belangrijk stuk werk aan te pakken en er zich doorheen te worstelen.

Woodrow Wilson kwam in het Witte Huis om er te werken en hij heeft er met een trouwe plichtsbetrachting gewerkt, welke alles ondergeschikt heeft gemaakt aan de dagelijksche onderhandenneming der verschillende vitale vraagstukken, welke hij gestaag heeft op te lossen. Van het allereerste oogenblik af maakte hij het dan ook als regel — een besluit dat het zoovelen reeds verdrietelijk heeft gemaakt, om beslist geen naar betrekking gegadigden te ontvangen, tenzij zij speciaal door hemzelf waren uitgenoodigd. Wilson is stellig minder toegankelijk dan eenig ander president in de laatste tientallen jaren is geweest. Wanneer, toen Roosevelt in het Witte Huis zetelde, er hier of daar een gunstige beschouwing of hoofdartikel omtrent den president verscheen, kon de schrijver gewoonlijk binnen 48 uur een uitnoodiging van Roosevelt ontvangen, welke als volgt begon: „Hoe kan ik u bedanken voor wat gij voor mij hebt gedaan? Ziet dat gij met mij aanstaanden Maandag komt noenmalen. Ik zal er voor zorg dragen, dat gij eenige kabinetsleden en diplomaten ontmoeten zult." Onnoodig te zeggen, dat de uitnoodiging zoo vlug mogelijk werd aanvaard.

Dergelijke briefjes zijn in de laatste jaren niet van het Witte Huis verzonden. Hoe velen president Wilson bij deze zelfontzegging ook mocht hebben teleurgesteld, en hoeveel ook, naar Washington gekomen, om den President te spreken te krijgen, onverrichterzake huiswaarts gingen, het staat niettemin als een paal boven water, dat deze gedragslijn het land veel goed heeft gedaan.

Indien men op de laatste twee jaren een terugblik werpt, doemt de massa werk, door Wilson tot stand gebracht, als een verbazende hoeveelheid op. Men ziet in de massa de tariefwet, de wet op het bankwezen, de Panamakanaalwet, de nieuwe anti-trustwet, het Mexicaansche imbroglio en de mislukte pogingen tot het in het leven-roepen van een regeeringskoopvaardijvloot. Het is aan den heer Wilson gelukt om in de korte spanne tijds van twee jaar een legislatief programma uit te werken, de totstandbrenging waarvan aan een andere regeering in een vierjarig tijdvak volle genoegdoening zou hebben gegeven. In deze dagelijksche worstelingen is hij de leider zijner partij geweest en heeft hij directe verbinding (naar het oordeel van velen wel eens een ietwat te directe, — corr.) met de parlementaire veldslagen gehouden. Terzelfdertijd heeft hij diepgronding elke kwestie bestudeerd, en heeft hij bovendien zelf zonder uitstel een uitvoerige correspondentie aangehouden. Hij heeft te dien einde, liever dan een secretaris overwerk te laten doen, dikwijls tot 's avonds laat voor zijn schrijfmachine gezeten.

Dit alles is mogelijk geweest, doordat President Wilson minder aan het reizen is geslagen, dan eenig President in tientallen jaren heeft gedaan.

Enkele jaren geleden stak de heer Wilson met deze gewoonte van Jan, Piet en Klaas, om naar Washington gekomen, niet eerder weg te gaan, alvorens de gelegenheid te hebben gehad, den President de hand te drukken, lichtelijk den gek. Hij noemde zichzelf een van de Washingtonsche bezienswaardigheden, in de zelfde klas als het Washington-monument en het Smithson-museum, of...... de regeeringsdrukkerij. Nog niet lang geleden hoorden wij een handelsreiziger-tje met veel gewicht vertellen, hoe hij, met zijn vrouwtje op zijn huwelijksreis Washington aandoende, senator O'Sorman uit de Senaatskamer had laten roepen om hem en zijn vrouwtje het kantoor te laten zien.

· Hij heeft ook minder redevoeringen uitgesproken, en schijnt zich van begin af aan te hebben voorgenomen, niet dezelfde fouten te begaan als door zijn voorganger, den heer Taft, door gebrek aan studie zijn gemaakt. De heer Wilson heeft opmerkenswaardig weinig van zijn taak aan anderen overgedragen. In zijn degelijkheid is hij er zelf toe gekomen, een particulier archief van brieven en documenten in zijn eigen kamers aan te leggen en er den klapper zelf van bij te houden. Wanneer een belangwekkend document moet worden opgesteld, ontwerpt hij het zelf, of schrijft hij stenografisch de voornaamste punten in zijn notitieboek neer en tikt het dan zelf op zijn eigen kleine schrijfmachine af. Waar andere presidenten een historische nota als die, welke in de afgeloopen week aan Duitschland werd gezonden, aan hun stenografen gedicteerd zouden hebben, volgde Wilson de hierboven aangeduide procedure.

Er zijn ook tijden geweest, dat de president zich voor enkele weken aan één stuk aan menschen ontzegt heeft, om al zijn tijd aan de bestudeering van een bepaald vraagstuk te wijden. Hij deed zulks ten aanzien van het circulatieprobleem en onmiddellijk na de verdaging van het congres met betrekking tot het vraagstuk van onze buitenlandsche relaties, en hoe hij zich daarin heeft gewerkt is thans elk duidelijk. Hij kon die weken toch zoo gemakkelijk hebben verbeuzeld met golf; of met kleine uitstapjes — hij heeft zoo schandelijk weinig vacanties zelfs na den dood van zijn echtgenoote gehad, dat het zijn medische adviseurs soms heeft beangst — of hij kon veel bezoekers ontvangen hebben, om met hem over den blijkbaar hopeloozen Mexicaanschen toestand en wat al niet te keuvelen, doch in plaats daarvan zonderde hij zich af en juist in tijds kreeg hij de groote kwesties welke thans tusschen de Vereenigde Staten en Duitschland en de verbondenen aanhangig zijn, volkomen onder de knie. Dit alles is een wonderbaarlijk voorbeeld geweest, van wat een knappe en scherpe geest, gepaard met een ontzeggelijken lust voor gestage verstandelijke actie, tot stand kan brengen. Indien het Amerikaansche volk ooit een trouwer werker in dienst heeft genomen, is zulks met de verkiezing van Woodrow Wilson tot president der Unie het geval geweest.

Deze werkmethode van den heer Wilson heeft hier en daar aanleiding gegeven tot het vermoeden, dat de President geen advies genoeg krijgt. Hij heeft bij gelegenheid eens verteld, dat hij zijn inspiratie en verlichting voornamelijk door zelfbeschouwing verkreeg. Ik vermoed dat hij hiermede bedoelde, dat hij zijn vaste beginselen aangaande ethiek of godsdienst of gedrag en politiek op een bepaalde zaak in toepassing brengt en dat hij 't vraagstuk oploste op een wijze, als door de verhouding der voor hem liggende feiten tot de door hen aangenomen levensbeginselen en handelwijzen werd aangegeven En gezegd moet worden, dat niettegenstaande al deze afzondering, Wilson gewoonlijk in staat is gebleken de feiten, waaraan hij zijn beginselen te toetsen had, in zijn bezit te krijgen. Indien hij bijv. hen, die groote belangen in Mexico hadden, niet bijzonder vertrouwde, stonden hem alle rapporten van den consulairen dienst en wat daarmede verband houdt, ten dienste. Hij heeft dan ook den eenen specialen agent na den andere, erop uitgestuurd om hem aangaande een detailpunt der Mexicaansche situatie in te lichten.

***

Een Engelsch professor, Conybeare, hoogleeraar aan de Universiteit van Oxford, moet in een brief aan een vriend in Amerika niet malsch van leer getrokken hebben tegen den Engelschen Minister Sir Edward Grey, wien hij verwijt, dat Engeland in den oorlog is gestort, en België een slachthuis geworden is.

Wij laten hier een en ander uit den brief volgen, ontleend aan de „Nieuwe Crt.", die hem uit de „Hamb Nachrichten" vertaalde:

„In den aanvang van den brief wordt al dadelijk gezegd, dat Grey achter den rug van zijn ambtgenooten Engeland's krachtigste wapen, de vloot, onvoorwaardelijk aan Frankrijk heeft uitgeleverd. Slechts Asquith en twee of drie andere leden van het kabinet wisten daarvan.

Sassonof en Cambon wisten Grey te bewegen zich uit te spreken voor een volkomen solidariteit met Rusland en Frankrijk.

Grey had den oorlog kunnen voorkomen, als hij den raad had opgevolgd van den Engelschen gezant te Petersburg, die aan Sassonof duidelijk en klaar gezegd had, dat Engeland's belangen in Servië gelijk nul waren en dat een oorlog om dat land nooit goedkeuring zou vinden bij de openbare meening in Engeland Maar in plaats van dezen raad te volgen, liet hij zich door Rusland er toe brengen, den Duitschen Keizer mede te deelen, dat Engeland in geval van oorlog aan de zijde van Frankrijk en Rusland te vinden zou zijn.

Grey stuitte op heftigen tegenstand in het Kabinet, waarvan de meerderheid het rondweg afwees om ter wille van Servië een oorlog te gaan voeren met Duitschland. Liever wilde men de vlootovereenkomst met Frankrijk laten vervallen. Grey dreigde met zijn ontslagneming, doch verklaarde zich bereid om af te wachten, hoe Duitschland zou handelen ten opzichte van de neutraliteit van België. Slechts als het kleine België zou worden aangevallen door het groote Duitschland, zou het Engelsche volk een oorlog met Duitschland kunnen goedkeuren.

Niemand wist destijds, dat Duitschland toen al had aangeboden, om de neutraliteit van België en de integriteit van Frankrijk en zijn koloniën te garandeeren.

In het Engelsche Witboek no 123 komt voor een gesprek van Grey met Lichnowsky, waaruit blijkt, dat de laatste op 1 Augustus 's middags ongeveer halftwee bedoelde aanbieding deed.

Grey had — steeds is prof. Conybeare aan het woord — waarschijnlijk niet verwacht, dat Lichnowsky gedetailleerde voorstellen zou doen en bovendien verzoeken zou een formuleering van de voorwaarden onder welke Engeland neutraal zou blijven. Toen dit echter geschiedde, wees Grey dat alles af en wel onder voorwendsel, dat hij zijn handen moest vrijhouden. Lichnowsky moet daaruit wel den indruk hebben gekregen, dat Grey beslist den oorlog wilde".

En dan zegt Conybeare verder:

„Ons (het Engelsche) Kabinet had natuurlijk verwacht, dat Grey onmiddellijk ieder teeken van toenadering van Duitschland in den Ministerraad zou meedeelen. Grey wist toch, dat als hij de concessies door Lichnowsky gedaan ter kennis van het Kabinet bracht, dit ze met vreugde zou aanvaarden. Maar wat deed Grey? Hij zei niets, noch op 1 Augustus, noch op 2 Augustus in den Ministerraad, noch op 3 Augustus in het Lagerhuis.

Daardoor stortte hij Engeland in den oorlog en aan hem is het te wijten, dat België een slachthuis is geworden.

Grey heeft zich later verontschuldigd, door te zeggen, dat hij de concessies van Lichnowsky niet had medegedeeld, omdat deze „voor zich" en zonder volmacht uit Berlijn had gesproken. Hij gaf toe, dat Lichnowsky bij zijn onderhandelingen geleid werd door oprechte vredesgezindheid, maar hij voegde er bij, dat men te Berlijn even openhartig op den oorlog aanstuurde.

Lloyd George was volgens Conybeare een gemakkelijk werktuig in Grey's hand. Maar het schijnt, dat deze lont begint te ruiken, want telkens weer verklaart hij als hij ergens spreekt, dat de Engelsche democratie nooit den oorlog zou hebben goedgekeurd, als niet België's neutraliteit was geschonden".

Aan het slot van zijn brief zegt Conybeare:

„Één ding eisch ik: dat deze verschrikkelijke leugenaar Grey, die steeds „vréde" op de lippen had en „oorlog" in het hart, verdwijne. Men mag noch aan hem, noch aan zijn spitsbroeder Sassonof toevertrouwen den vrede voor Engeland te sluiten".

Men zal toegeven, dat hier harde noten gekraakt worden jegens Engeland en Grey.

Daartegenover zij gemeld, dat in Zwitserland een boek verscheen onder den titel „J'accuse", door een zich noemend Duitscher, die Duitschland en Oostenrijk als de schuldigen aan den oorlog karakteriseert.

De houding van Griekenland.

Uit Athene wordt aan de „Daily Chronicle" geseind, dat sedert uit de algemeene verkiezingen gebleken is, dat Venizelos een meerderheid van ongeveer tachtig stemmen in de nieuwe volksvertegenwoordiging zal hebben, de regeeringsorganen betoogen, dat vóór de zitting plaats heeft, die meerderheid zal moeten verdwijnen.

Het wordt echter niet verklaard, hoe dat gebeuren moet. Er is heden door de Venizelos-bladen „Patris" en „Hestia" een bijzonder krachtige campagne, om een beslissing te nemen, geopend.

Beide bladen dringen er bij de regeering op aan, dat de Duitsche propagandisten uit het land verwijderd zullen worden, daar zij hun pogingen nog altijd niet na de overwinning van de Venizelos-partij gestaakt hebben.

De houding van Bulgarije.

De „Frankf. Ztg." ontvangt bericht uit Konstantinopel, dat betrouwbare berichten uit Sofia melden, dat de verwachtingen der diplomatie van het viervoudig verbond, om Bulgarije over te halen de zijde der geallieerden te kiezen, aanmerkelijk verminderd zijn.

De vragen, door de Bulgaarsche regeering gesteld in antwoord op de door haar gedane voorstellen, zijn zoodanig dat zij als een afwijzing kunnen beschouwd worden.

Opmerkelijk is het, dat het bekende lid der Bulgaarsche Sobranje Tufendjew duizend mark schonk ten behoeve der weeskinderen van Turksche soldaten, hetgeen in de Turksche pers met veel ingenomenheid wordt vermeld.

De houding van Roemenië.

Naar aan de „Köln. Zeitung" gemeld wordt, is Roemenië begonnen de reservisten op groote schaal naar huis te zenden.

Servië en Italië.

Uit Lugano wordt aan het „Berliner Tageblatt" gemeld: De Servische gezant te Rome, Ristic, verklaarde, dat de Servische operaties in Albanië alleen ten doel hebben. de grenzen die bedreigd zijn door Albaneesche benden — welke zijn op, gehitst door Oostenrijk-Hongarije en Turkije — van vijanden te zuiveren. Een voortdurende bezetting van Albaneesch gebied ligt geen oogenblik in de bedoeling van Servië De Albaneesche kwestie is een Europeesche en slechts Europa, n.l. de geallieerden, hebben daarin te beslissen.

Voor de vele blijken van deelneming, ondervonden bij het overlijden van onze Geliefde Moeder, Behuwd- en Grootmoeder, Mevrouw

M M. Rojer, geb. Boyé,

betuigen wij hiermede onzen hartelijken dank.

H. J. Th. Boomgaart.
Echtgenoote en kinderen.

De Heer en Mevrouw

Ellis-Boomgaart

betuigen hierbij aan allen hun hartelijken dank voor de vele bewijzen van belangstelling en sympathie, ondervonden bij hun 12½-jarige Echtvereeniging.

Curaçao, 24 Juli 1915.

HAVEN-NIEUWS.

VAN 17 JULI—31 JULI.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Pr Willem I	N C v Baaren	21 Juli	Amsterdam	21 Juli	New York
Maracaibo	G W Goodman	17 „	New York	17 „	Maracaibo
Merida	A Johanson	19 „	Maracaibo	19 „	La Guayra
Merida	A Johanson	21 „	La Guayra	22 „	Maracaibo
Maracaibo	G W Goodman	22 „	Maracaibo	22 „	New-York
Caracas	G B Terril	22 „	New-York	22 „	La Guayra
Oranje Nassau	A R Nijboer	30 „	New-York	31 „	Amsterdam
Caracas	G B Terril	28 „	La Guayra	28 „	New-York
Merida	A Johanson	28 „	Maracaibo	29 „	Maracaibo
Pr d Nederlan.	J A Egmond	30 „	Amsterdam	31 „	New York
Zulia	S S Morris	31 „	New York	31 „	Maracaibo
Antonio Lopez	Autich	16 Juli	Colón	17 Juli	Barcelona
Albanian	Popham	18 „	Liverpool	19 „	Liverpool
J D S Adolph *	P Thomson	21 „	Tucacas	? „	Helsingborg

Schoeners.	Aankomst	van	Schoeners.	Vertrek	naar.
Reina H	17 Juli	Barranquill.	*Meteor H*	17 Juli	Pto Colombia
Refugio H	17 „	Aruba	*Virginia H*	19 „	Vela de Coro
Meteor H	18 „	Dominica	*Refugio H*	19 „	Aruba
Rosa Maria H	18 „	Aruba	*Rosa Maria H*	19 „	Aruba
Juan Luis H	19 „	Aruba	*Carm Florita V*	20 „	Maracaibo
Clicia V	20 „	Maracaibo	*Hirondelle*	19 „	Maracaibo
Silfide H	20 „	Vela de Coro	*Juan Luis H*	20 „	Aruba
Camia H	22 „	Maracaibo	*20 de Julio C*	22 „	Rio Hacha
Inmaculada V	22 „	Maracaibo	*Diana V*	23 „	Maracaibo
Carlota H	22 „	Maracaibo	*M Leoncita*	28 „	Aruba
Virginia H	22 „	Vela de Coro			

* phosphaatboot